II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί της προστασίας της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων από τους κινδύνους που σχετίζονται με χημικούς παράγοντες κατά την εργασία

(93/C 165/04)

COM(93) 155 τελικό — SYN 459

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 17 Μαΐου 1993)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 118Α,

την πρόταση της Επιτροπής, που καταρτίστηκε ύστερα από γνωμοδότηση της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στο χώρο εργασίας,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι στο άρθρο 118 Α της συνθήκης προβλέπεται ότι το Συμβούλιο θεσπίζει με οδηγίες τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη βελτίωση ιδίως του χώρου εργασίας, με στόχο την εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων·

ότι, σύμφωνα με αυτό το άρθρο, σε παρόμοιες οδηγίες πρέπει να αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα εμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων·

ότι η βελτίωση της ασφάλειας, της υγιεινής και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία αποτελεί στόχο που δεν πρέπει να υπόκειται σε καθαρά οικονομικούς υπολογισμούς·

ότι η τήρηση ελάχιστων προδιαγραφών για την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με χημικούς παράγοντες εξασφαλίζει όχι μόνο την προστασία της υγείας και ασφάλειας κάθε μεμονωμένου εργαζομένου, αλλά παρέχει και ένα επίπεδο ελάχιστης προστασίας όλων των εργαζομένων στην Κοινότητα αποφεύγοντας πιθανές στρεβλώσεις στον τομέα της ανταγωνιστικότητας·

ότι πρέπει να θεσπιστεί για την Κοινότητα ως σύνολο ένα κατάλληλο επίπεδο προστασίας από τους κινδύνους που συνδέονται με χημικούς παράγοντες και ότι το επίπεδο προστασίας πρέπει να καθοριστεί όχι με αναλυτικές προδιαγραφές, αλλά με ένα πλαίσιο γενικών αρχών ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν σωστά τις ελάχιστες προδιαγραφές·

ότι οι εργασιακές δραστηριότητες στις οποίες υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες ενδέχεται να εκθέσουν τους εργαζομένους σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κινδύνου·

ότι η οδηγία του Συμβουλίου 80/1107/ΕΟΚ της 22ας Νοεμβρίου 1980 περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία εκθέσεώς τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά ή βιολογικά μέσα [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ [2], η οδηγία του Συμβουλίου 82/605/ΕΟΚ της 28ης Ιουλίου 1982 για την προστασία των εργαζόμενων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία της εκθέσεώς τους στο μεταλλικό μόλυβδο και στις ενώσεις ιόντων του κατά τη διάρκεια της εργασίας (πρώτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ) [3] και η οδηγία του Συμβουλίου 88/364/ΕΟΚ της 9ης Ιουνίου 1988 για την προστασία των εργαζομένων με την απαγόρευση ορισμένων παραγόντων ή/και ορισμένων δραστηριοτήτων (τέταρτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ) [4] πρέπει, για λόγους ομοιογένειας και σαφήνειας καθώς και για τεχνικούς λόγους, να αναθεωρηθούν και να περιληφθούν σε μια ενιαία οδηγία που να θεσπίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των απασχολουμένων σε εργασιακές δραστηριότητες στις οποίες υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες· ότι οι οδηγίες αυτές μπορούν να καταργηθούν·

ότι η παρούσα οδηγία είναι ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία [5]·

ότι, επομένως, οι διατάξεις της εν λόγω οδηγίας εφαρμόζονται πλήρως σε εργαζομένους που εκτίθενται σε χημικούς παράγοντες, με την επιφύλαξη πιο αυστηρών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία·

---

(1) ΕΕ αριθ. L 327 της 3. 12. 1980, σ. 8.
(2) ΕΕ αριθ. L 356 της 24. 12. 1988, σ. 74.
(3) ΕΕ αριθ. L 247 της 23. 8. 1982, σ. 12.
(4) ΕΕ αριθ. L 179 της 9. 7. 1988, σ. 44.
(5) ΕΕ αριθ. L 183 της 26. 9. 1989, σ. 1.

ότι η οδηγία 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1967 περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί ταξινομήσεως, συσκευασίας και επισημάνσεως των επικίνδυνων ουσιών (1), όπως τροποποιήθηκε πρόσφατα από την οδηγία 92/32/ΕΟΚ (2), την οδηγία 78/631/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 1978 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων (γεωργικών φαρμάκων) (3) και την οδηγία 88/379/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 7ης Ιουνίου 1988 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων (4), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 90/492/ΕΟΚ (5), ορίζουν και θεσπίζουν ένα σύστημα ειδικής ενημέρωσης για τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα, με τη μορφή δελτίων στοιχείων ασφάλειας, που απευθύνονται κυρίως σε βιομηχανικούς χρήστες για να τους δώσουν τη δυνατότητα να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της προστασίας της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων·

ότι η οδηγία 92/58/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1992 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία (6) καθορίζει ένα σύστημα για την επισήμανση δοχείων και σωληνώσεων που χρησιμοποιούνται για επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα κατά την εργασία·

ότι η οδηγία του Συμβουλίου 82/501/ΕΟΚ της 24ης Ιουλίου 1992, σχετικά με τους κινδύνους σημαντικών ατυχημάτων που περικλείουν ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες (7) έχει στόχο τον περιορισμό των συνεπειών για τον άνθρωπο και το περιβάλλον και την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας από τέτοια ατυχήματα και τις συνέπειές τους σε όλη την έκταση της Κοινότητας·

ότι, για να συμπληρωθεί η ενημέρωση που παρέχεται στους εργαζομένους ώστε να εξασφαλίζεται βελτιωμένο επίπεδο προστασίας, είναι αναγκαίο οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους να ενημερώνονται σχετικά με τους κινδύνους που μπορεί να προκαλέσουν οι χημικοί παράγοντες για την ασφάλεια και υγεία τους, καθώς και σχετικά με τα αναγκαία μέτρα για τη μείωση ή εξάλειψη αυτών των κινδύνων, και να είναι σε θέση να διαπιστώνουν ότι έχουν ληφθεί τα αναγκαία μέτρα προστασίας·

ότι οι εργοδότες θα πρέπει να παρακολουθούν τις νέες εξελίξεις στην τεχνολογία με σκοπό την βελτίωση της προστασίας της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και να εκτιμούν σε τακτική βάση τις επιπτώσεις για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων·

ότι, παρόλο που σε μερικές περιπτώσεις οι σημερινές επιστημονικές γνώσεις δεν επιτρέπουν να οριστεί ένα επίπεδο έκθεσης σε χημικό παράγοντα κάτω από το οποίο οι κίνδυνοι για την υγεία παύουν να υπάρχουν, εντούτοις οι κίνδυνοι αυτοί θα μειωθούν εφόσον περιοριστεί η έκθεση στους χημικούς παράγοντες·

ότι η οδηγία 91/322/ΕΟΚ της Επιτροπής (8), θεσπίζει ενδεικτικές οριακές τιμές, όπως προβλέπεται από την οδηγία 80/1107/ΕΟΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που σχετίζονται με χημικούς, φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία και ότι η οδηγία αυτή πρέπει να διατηρηθεί ως μέρος του ισχύοντος πλαισίου·

ότι τα τεχνικά μέτρα υλοποίησης για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη χρησιμοποιώντας τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 13·

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί πρακτική συμβολή προς τη δημιουργία της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΜΗΜΑ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία, η οποία αποτελεί την [ ] ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, καθορίζει ελάχιστες προδιαγραφές για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους που προκύπτουν ή ενδέχεται να προκύψουν από την επίδραση χημικών παραγόντων οι οποίοι υπάρχουν στο χώρο εργασίας ή ως αποτέλεσμα οιασδήποτε εργασιακής δραστηριότητας στην οποία υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες.

2. Οι απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται σε όλους τους χημικούς παράγοντες στο χώρο εργασίας, με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων βάσει της οδηγίας 82/501/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε, σχετικά με κινδύνους σημαντικών ατυχημάτων που παρουσιάζουν ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες και των διατάξεων για χημικούς παράγοντες, για τους οποίους εφαρμόζονται μέτρα ακτινοπροστασίας που προβλέπονται σε οδηγίες εγκεκριμένες σύμφωνα με τη συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

3. Για καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία εφαρμόζονται οι διατάξεις της οδηγίας 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου (9) όπου αυτές είναι ευνοϊκότερες για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων κατά την εργασία.

(1) ΕΕ αριθ. L 196 της 16. 8. 1967, σ. 1.
(2) ΕΕ αριθ. L 154 της 5. 6. 1992, σ. 1.
(3) ΕΕ αριθ. L 206 της 29. 7. 1988, σ. 13.
(4) ΕΕ αριθ. L 187 της 16. 7. 1988, σ. 14.
(5) ΕΕ αριθ. L 275 της 5. 10. 1990, σ. 35.
(6) ΕΕ αριθ. L 245 της 26. 8. 1992, σ. 23.
(7) ΕΕ αριθ. L 230 της 5. 8. 1982, σ. 1.
(8) ΕΕ αριθ. L 177 της 5. 7. 1991, σ. 22.
(9) ΕΕ αριθ. L 196 της 26. 7. 1990, σ. 1.

4. Οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται πλήρως στο σύνολο του αναφερόμενου στην παράγραφο 1 τομέα, με την επιφύλαξη πιο αυστηρών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία.

5. Οι αρμόδιες αρχές ελέγχουν τακτικά αν οι εργοδότες έχουν λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία και αναθεωρούν την εκτίμηση κινδύνων σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας οι χρησιμοποιούμενοι όροι νοούνται ως εξής:

α) ως «χημικός παράγοντας» νοείται κάθε χημικό στοιχείο ή ένωση, ελεύθερα ή σε πρόσμειξη, όπως υφίστανται σε φυσική κατάσταση ή όπως παράγονται μέσω οιασδήποτε εργασιακής δραστηριότητας είτε σκοπίμως είτε όχι, είτε διατίθενται στο εμπόριο είτε όχι·

β) ως «δραστηριότητα όπου υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες» νοείται κάθε εργασία στην οποία χρησιμοποιούνται, ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν, χημικοί παράγοντες σε οποιαδήποτε διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής, της διακίνησης, της αποθήκευσης, της μεταφοράς ή της διάθεσης και της επεξεργασίας, ή που απορρέουν από τέτοια εργασία·

γ) ως «επίπεδο επαγγελματικής έκθεσης» νοείται, εκτός αν δίνεται αλλού διαφορετικός ορισμός, η συγκέντρωση ενός χημικού παράγοντα στον αέρα του χώρου εργασίας μέσα στη ζώνη αναπνοής ενός εργαζομένου και περιλαμβάνει την «οριακή τιμή» και την «τιμή αναφοράς επαγγελματικής έκθεσης»·

δ) ως «βιολογική οριακή τιμή» νοείται το όριο συγκέντρωσης στο κατάλληλο βιολογικό μέσον του αντίστοιχου παράγοντα, του μεταβολίτη του, ή ενός δείκτη επίδρασης·

ε) ως «εγγενής κίνδυνος» νοείται η ενυπάρχουσα δυνατότητα ενός χημικού παράγοντα για την πρόκληση βλάβης·

στ) ως «κίνδυνος» νοείται η πιθανότητα να πραγματοποιηθεί η δυνητική κατάσταση για πρόκληση βλάβης υπό τις συνθήκες χρήσης ή/και έκθεσης·

ζ) ως «αρμόδιο άτομο» νοείται κάθε άτομο που έχει τις απαραίτητες γνώσεις, εμπειρία, πρακτική ικανότητα και προσόντα προκειμένου να εκτελέσει τα αντίστοιχα καθήκοντα·

η) ως «απόβλητα» νοείται κάθε χημικός παράγοντας που παραμένει ύστερα από μία διαδικασία ή οιοδήποτε αντικείμενο ή υλικό το οποίο έχει μολυνθεί από χημικό παράγοντα, και προορίζεται για απόρριψη·

θ) ως «επίβλεψη της υγείας» νοείται η αξιολόγηση ενός μεμονωμένου εργαζομένου για να εκτιμηθεί η κατάσταση της υγείας αυτού του ατόμου.

ΤΜΗΜΑ II

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ

Άρθρο 3

Γενικές υποχρεώσεις

1. Για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης ειδικών καθηκόντων σε αρμόδιο άτομο, ώστε να εξασφαλίζεται ότι για δραστηριότητες στις οποίες υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες:

α) οι εργαζόμενοι μπορούν να εκτελέσουν την εργασία που τους έχει ανατεθεί χωρίς να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και υγεία τους ή/και εκείνη άλλων εργαζομένων·

β) η λειτουργία των χώρων εργασίας όταν παρευρίσκονται εργαζόμενοι λαμβάνει χώρα με την ευθύνη αρμόδιου ατόμου·

γ) εργασία που εγκυμονεί ειδικό κίνδυνο ανατίθεται μόνο σε κατάλληλο προσωπικό και διεξάγεται σύμφωνα με τις παρεχόμενες οδηγίες·

δ) προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση ατυχημάτων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένων σχετικών ασκήσεων ασφάλειας που πρέπει να διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα·

ε) όλες οι οδηγίες ασφάλειας και υγείας είναι κατανοητές από τους ενδιαφερόμενους εργαζομένους·

στ) παρέχονται κατάλληλα μέσα πρώτων βοηθειών.

2. Ο εργοδότης έχει στη διάθεσή του μία εκτίμηση των κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία η οποία περιλαμβάνεται σε ένα έγγραφο, αναφερόμενο στη συνέχεια ως το «έγγραφο ασφάλειας και υγείας», το οποίο ενημερώνεται.

Στο έγγραφο ασφάλειας και υγείας θα καταγράφονται ιδιαίτερα:

— η εκτίμηση των κινδύνων τους οποίους διατρέχουν οι εργαζόμενοι σε οποιαδήποτε δραστηριότητα στην οποία υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες και ότι κάποιο αρμόδιο άτομο διεξήγαγε αυτήν την εκτίμηση· εφόσον ένας χημικός παράγοντας έχει υποβληθεί σε ειδική αξιολόγηση όσον αφορά τους κινδύνους για τους χρήστες του ως μέρος διαδικασίας έγκρισης για τη διάθεση στην αγορά, η εκτίμηση κινδύνων θα λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης,

— ότι θα ληφθούν κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου της οδηγίας και ιδίως τα προληπτικά μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων που προβλέπονται στη λοιπή κοινοτική νομοθεσία,

— ότι ο σχεδιασμός, η χρήση και η συντήρηση του χώρου εργασίας και του εξοπλισμού όπου υπεισέρχονται γενικοί παράγοντες είναι ασφαλείς,

— ότι έχει συνταχθεί ενημερωμένος κατάλογος των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται, ή που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κατά την εργασία.

Το έγγραφο ασφάλειας και υγείας πρέπει να συντάσσεται πριν από την έναρξη της εργασίας και τηρείται ενημερωμένο ιδίως αν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές που θα μπορούσαν να το καταστήσουν ξεπερασμένο.

Ο εργοδότης εξασφαλίζει την ενημέρωση των εργαζομένων σχετικά με το περιεχόμενο του εγγράφου ασφάλειας και υγείας, όποτε κάποια σημαντική αλλαγή στο χώρο εργασίας επιφέρει τροποποίηση του εγγράφου.

3. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε ο κίνδυνος από ένα χημικό παράγοντα για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων κατά την εργασία να εξαλείφεται ή να μειώνεται ιδίως με την εξάλειψη του κινδύνου στην πηγή προτιμώντας συλλογικά μέτρα προστασίας, και ιδίως καθαρότερες τεχνολογίες και τα πλέον σύγχρονα τεχνολογικά επιτεύγματα, από ατομικά μέτρα προστασίας.

4. Για ορισμένες ειδικές δραστηριότητες μέσα στην επιχείρηση ή την εγκατάστση, όπως η συντήρηση, όπου μπορεί να προβλεφθεί ότι είναι πιθανή σημαντική έκθεση, ή που μπορεί να έχουν δλαβερές συνέπειες στην ασφάλεια και την υγεία για άλλους λόγους, ακόμη και αφού ληφθούν όλα τα τεχνικά μέτρα, ο εργοδότης εξετάζει, ύστερα από διαβουλεύσεις με τους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους στην επιχείρηση την εγκατάσταση, τα αναγκαία μέτρα για τη μείωση της διάρκειας της έκθεσης των εργαζομένων στο ελάχιστο δυνατό και για την εξασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων ενόσω απασχολούνται σε τέτοιες δραστηριότητες.

Ο εργοδότης φροντίζει ώστε οι δραστηριότητες αυτές να λαμβάνουν χώρα μόνο σε περιοχές που οριοθετούνται και επισημαίνονται σαφώς, ή άτομα χωρίς ειδική άδεια να εμποδίζονται με άλλα μέσα να εισέλθουν σε τέτοιες περιοχές.

5. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τον εργοδότη για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της οδηγίας εναρμονίζονται με την ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

Άρθρο 4

Ειδικά μέτρα προστασίας και πρόληψης

Ο εργοδότης λαμβάνει μέτρα και προφυλάξεις ανάλογα με τη φύση του κινδύνου ώστε:

— να παρέχει κατάλληλο και ασφαλή εξοπλισμό για την εγκατάσταση και τις διεργασίες,

— να περιορίζει τις ποσότητες των επικίνδυνων χημικών παραγόντων στο χώρο εργασίας και να διαχωρίζει ασυμβίβαστους μεταξύ τους χημικούς παράγοντες,

— να αποφεύγει, να ανιχνεύει και να καταπολεμά την έναρξη και την εξάπλωση πυρκαγιών και εκρήξεων, και

— να εμποδίζει την εμφάνιση εκρηκτικών ή/και επικίνδυνων ατμοσφαιρών.

Άρθρο 5

Συστήματα επικοινωνίας, προειδοποίησης και συναγερμού

Ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει τα συστήματα προειδοποίησης και επικοινωνίας που απαιτούνται για την επισήμανση αυξημένου κινδύνου για την ασφάλεια και την υγεία, να κάνει δυνατή την έναρξη επιχειρήσεων δοήθειας, διαφυγής και διάσωσης, αμέσως μόλις προκύψει η ανάγκη.

Άρθρο 6

Ενημέρωση των εργαζομένων

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ στους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους παρέχονται:

— πληροφορίες σχετικά με τους χημικούς παράγοντες, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 9 του παραρτήματος, σε κατανοητή μορφή και προσαρμοσμένες στις ανάγκες του κάθε εργαζομένου,

— πληροφορίες σχετικά με τις κατάλληλες προφυλάξεις που πρέπει να ληφθούν και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν ώστε να προφυλάξει τον εαυτό του και τους άλλους εργαζομένους στο χώρο εργασίας,

— γραπτές πληροφορίες εφόσον η εκτίμηση που διεξήχθη σύμφωνα με το άρθρο 3.2 δείχνει ότι αυτό είναι αναγκαίο, οι οποίες ενημερώνονται.

2. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε τα δοχεία που χρησιμοποιούνται για χημικούς παράγοντες κατά την εργασία να διαθέτουν σήμανση ασφάλειας ή να φέρουν ενδείξεις σχετικά με την ταυτότητα και τη φύση των περιεχομένων τους και των κινδύνων που εγκυμονούν. Εφόσον κατά την προμήθεια δεν δόθηκε δελτίο δεδομένων ασφάλειας ο εργοδότης λαμβάνει τις σχετικές πληροφορίες από τον προμηθευτή ή από άλλες πηγές, και δεν χρησιμοποιεί το χημικό παράγοντα μέχρις ότου ληφθούν τέτοιες πληροφορίες και τεθούν στη διάθεση των εργαζομένων.

ΤΜΗΜΑ III

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Απαγορεύσεις

1. Η παραγωγή, παρασκευή ή χρήση κατά την εργασία χημικών παραγόντων, καθώς και οι δραστηριότητες που αναφέρονται παρακάτω απαγορεύονται στον καθοριζόμενο

βαθμό. Η απαγόρευση δεν ισχύει αν ο χημικός παράγοντας περιέχεται σε άλλο χημικό παράγοντα, ή ως συστατικό κατάλοιπο, εφόσον η συγκέντρωση του καθενός από τους παράγοντες δεν υπερβαίνει το καθορισμένο όριο.

EINECS αριθ. (1)	CAS αριθ. (2)	Ονομασία του παράγοντα	Όριο συγκέντρωσης για εξαίρεση
202-080-4	91-59-8	2-ναφθυλαμίνη και τα άλατά της	0,1 % κ.β.
202-177-1	92-67-1	4-αμινοδιφαινύλιο και τα άλατά του	0,1 % κ.β.
202-199-1	92-87-5	Βενζιδίνη και τα άλατά της	0,1 % κ.β.
202-204-7	92-93-3	4-νιτροδιφαινύλιο	0,1 % κ.β.

(1) EINECS: European Inventory of Existing Chemical Substances.
(2) CAS: Chemical Abstract Service Number.

2. Κατά την εφαρμογή από έναν εργοδότη τα κράτη μέλη μπορούν να εγκρίνουν ειδικές παρεκκλίσεις από τις απαιτήσεις της παραγράφου 1 στις ακόλουθες περιπτώσεις:

— αποκλειστικά για τον σκοπό της επιστημονικής έρευνας και δοκιμής, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης,

— για δραστηριότητες που αποσκοπούν στην εξάλειψη των απαγορευμένων χημικών παραγόντων,

— εφόσον η παραγωγή ή χρήση διεξάγεται σε κλειστό σύστημα και ο χημικός παράγοντας δεν παραμένει άλλο μετά το τέλος της διεργασίας.

3. Οι τροποποιήσεις που απαιτούνται όσον αφορά τους χημικούς παράγοντες και τις δραστηριότητες που καλύπτονται ήδη από το παρόν άρθρο καθορίζονται και εγκρίνονται, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 13.

Άρθρο 8

Επίπεδο επαγγελματικής έκθεσης

1. Τα επίπεδα επαγγελματικής έκθεσης καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνικών στοιχείων σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 13.

2. Για τους χημικούς παράγοντες για τους οποίους δίνεται οριακή τιμή στο παράρτημα (σημείο 10), τα κράτη μέλη καθορίζουν ένα αντίστοιχο επίπεδο επαγγελματικής έκθεσης του οποίου δεν πρέπει να γίνεται υπέρβαση.

3. Τα επίπεδα επαγγελματικής έκθεσης που καθορίζονται ως ενδεικτικές οριακές τιμές από την οδηγία 91/322/ΕΟΚ θεωρούνται τιμές αναφοράς επαγγελματικής έκθεσης για το σκοπό της παρούσας οδηγίας.

4. Τα κράτη μέλη, όταν καθορίζουν τα επίπεδα επαγγελματικής έκθεσης στη δική τους επικράτεια, λαμβάνουν υπόψη τις τιμές αναφοράς επαγγελματικής έκθεσης.

5. Όταν ένα κράτος μέλος καθορίζει ή αναθεωρεί ένα επίπεδο επαγγελματικής έκθεσης για ένα χημικό παράγοντα, βάσει νέων δεδομένων, ενημερώνει την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη σχετικά και παρέχει τα αναγκαία επιστημονικά και τεχνικά στοιχεία.

Άρθρο 9

Επίβλεψη της υγείας

Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε ρυθμίσεις ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι υπόκεινται σε επίβλεψη της υγείας τους κατάλληλη για τους κινδύνους ασφάλειας και υγείας, τους οποίους διατρέχουν κατά την εργασία, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 10

Διαβουλεύσεις και συμμετοχή των εργαζομένων

Οι διαβουλεύσεις και η συμμετοχή των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους σε σχέση με τα ζητήματα που αφορά η παρούσα οδηγία, λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ. Ο εργοδότης προβαίνει συγκεκριμένα σε ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στην αξιολόγηση του χώρου εργασίας τους και στον καθορισμό των προφυλάξεων που πρέπει να λαμβάνονται όταν διαπιστώνεται ότι έχει σημειωθεί υπέρβαση ενός επιπέδου επαγγελματικής έκθεσης ή της βιολογικής οριακής τιμής.

Άρθρο 11

Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας

1. Οι νέες δραστηριότητες στις οποίες υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες για πρώτη φορά μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 14, πρέπει να ικανοποιούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που καθορίζονται στο παράρτημα.

2. Δραστηριότητες στις οποίες υπεισέρχονται χημικοί παράγοντες και οι οποίες υφίστανται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 14, πρέπει να ικανοποιήσουν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που καθορίζονται στο παράρτημα όσο το δυνατόν συντομότερα και το αργότερο πέντε χρόνια μετά την ημερομηνία αυτή.

Άρθρο 12

Τροποποιήσεις του παραρτήματος

1. Τεχνικές τροποποιήσεις του παραρτήματος ανάλογα με:

— την έκδοση οδηγιών στον τομέα της τεχνικής εναρμόνισης και τυποποίησης που αφορούν χημικούς παράγοντες,

ή/και

— την τεχνική πρόοδο, αλλαγές στους διεθνείς κανονισμούς ή απαιτήσεις και νέες ανακαλύψεις που αφορούν χημικούς παράγοντες,

εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 13.

2. Θεσπίζονται λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την τεχνική καθοδήγηση για την εφαρμογή των διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 13.

Άρθρο 13

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επικουρείται από την επιτροπή που συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

2. Όταν γίνεται αναφορά στη διαδικασία που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο το ζήτημα τίθεται στην επιτροπή είτε με πρωτοβουλία του προέδρου είτε κατόπιν αιτήσεως αντιπροσώπου ενός κράτους μέλους.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος. Αποφασίζει με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων, που καλείται να λάβει το Συμβούλιο, βάσει πρότασης της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεσπίζει τα προβλεπόμενα μέτρα, εφόσον είναι σύμφωνα με την γνώμη της επιτροπής.

Σε περίπτωση που τα προβλεπόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με την γνώμη της επιτροπής, ή σε περίπτωση που δεν έχει διατυπωθεί γνώμη, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υποβάλλει αμέσως στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα ληπτέα μέτρα. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν, κατά τη λήξη της προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής στο Συμβούλιο, το Συμβούλιο δεν έχει αποφανθεί, τότε τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 14

Κατάργηση

1. Οι ακόλουθες οδηγίες καταργούνται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας:

— οδηγία 80/1107/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 88/642/ΕΟΚ, περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία εκθέσεώς τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά ή βιολογικά μέσα,

— οδηγία 82/605/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία της εκθέσεώς τους στο μεταλλικό μόλυβδο και στις ενώσεις ιόντων του κατά τη διάρκεια της εργασίας,

— οδηγία 88/364/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων με την απαγόρευση ορισμένων ειδικών παραγόντων ή/και ορισμένων δραστηριοτήτων.

2. Η παραπομπή:

— του άρθρου 15 παράγραφος 1 της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ και του άρθρου 1 παράγραφος 5 της οδηγίας 91/382/ΕΟΚ που τροποποιούν την οδηγία 83/477/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας,

— του άρθρου 12 παράγραφος 2 της οδηγίας 86/188/ΕΟΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους στο θόρυβο κατά την εργασία,

στη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 10 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ θα ερμηνευτεί ως παραπομπή στη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 13.

3. Κάθε άλλη παραπομπή:

— της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 91/382/ΕΟΚ, για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας,

— της οδηγίας 86/188/ΕΟΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους στο θόρυβο κατά την εργασία,

— της οδηγίας 91/322/ΕΟΚ περί καθορισμού ενδεικτικών οριακών τιμών μέσω της εφαρμογής της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία εκθέσεως τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά ή βιολογικά μέσα,

στην οδηγία 80/1107/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 88/642/ΕΟΚ, είναι περιττή.

Άρθρο 15

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις απαραίτητες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 1996. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι τελευταίες περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην επιτροπή τα κείμενα των διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες έχουν ήδη θεσπίσει ή θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή κάθε πέντε χρόνια σχετικά με την πρακτική εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, αναφέροντας τις απόψεις των εργοδοτών και των εργαζομένων.

Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά.

Άρθρο 16

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 11 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

1. **Προκαταρκτική σημείωση**

Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στο παρόν παράρτημα ισχύουν όποτε απαιτείται από τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας, τη δραστηριότητα, τις συνθήκες ή ειδικό κίνδυνο.

2. **Υποχρεώσεις επίβλεψης**

2.1. *Υπεύθυνο άτομο*

Σε κάθε χώρο εργασίας όπου υπάρχουν χημικοί παράγοντες και εργαζόμενοι είναι υπεύθυνο ανά πασά στιγμή ένα αρμόδιο και κατάλληλο άτομο που έχει οριστεί από τον εργοδότη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική.

Ο εργοδότης μπορεί να αναλάβει προσωπικά την ευθύνη για το χώρο εργασίας που αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο, εφόσον έχει τις ικανότητες και τα προσόντα που απαιτούνται για το σκοπό αυτό σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική.

2.2. *Επίβλεψη*

Για να εξασφαλιστεί η προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων κατά τη διάρκεια όλων των εκτελούμενων εργασιών, πρέπει να παρέχεται η αναγκαία επίβλεψη από αρμόδια άτομα που έχουν τις γνώσεις, την εμπειρία και τα προσόντα που απαιτούνται για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική, και που έχουν οριστεί από τον εργοδότη και ενεργούν για λογαριασμό του.

Ο εργοδότης μπορεί να αναλάβει προσωπικά την επίβλεψη που αναφέρεται στη πρώτη παράγραφο, εφόσον έχει τις ικανότητες και τα προσόντα που απαιτούνται για το σκοπό αυτό σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική.

3. **Μέτρα προστασίας**

3.1. Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την εκτίμηση της παρουσίας επιβλαβών ή/και ενδεχομένως εκρηκτικών ουσιών στην ατμόσφαιρα και για τη μέτρηση της συγκέντρωσης τέτοιων ουσιών.

Όπου απαιτείται από το έγγραφο ασφάλειας και υγείας, πρέπει να διατίθενται συσκευές ελέγχου για τη μέτρηση των συγκεντρώσεων αερίων σε συγκεκριμένα σημεία κατά τρόπο αυτόματο και συνεχή, αυτόματοι συναγερμοί και μηχανισμοί αυτόματης διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος από ηλεκτρικές εγκαταστάσεις και μηχανές εσωτερικής καύσης.

Όπου προβλέπονται αυτόματες μετρήσεις, οι μετρούμενες τιμές πρέπει να καταγράφονται και να τηρούνται όπως ορίζεται στο έγγραφο υγείας και ασφάλειας.

3.2. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε κάθε χημικός παράγοντας που ικανοποιεί τις προϋποθέσεις για να ταξινομηθεί, σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος VI της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ, ως κατηγορίας 1 ή 2 καρκινογόνος, μεταλλαξιογόνος ή χημικός παράγοντας τοξικός για την αναπαραγωγή, στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικά δυνατό, να εξαλείφεται ή να αντικαθίσταται από χημικό παράγοντα ή διεργασία, που υπό τις συνθήκες χρήσης της δεν είναι επικίνδυνη ή είναι λιγότερο επικίνδυνη για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, ανάλογα με την περίπτωση. Όταν δεν είναι τεχνικά δυνατή η αντικατάσταση του χημικού παράγοντα από παράγοντα ή διεργασία που είναι ακίνδυνη ή λιγότερο επικίνδυνη για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, ο εργοδότης μειώνει τον κίνδυνο δίνοντας προτεραιότητα στην παρασκευή και χρήση του χημικού παράγοντα σε κλειστό σύστημα.

3.3. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε η έκθεση των εργαζομένων σε κάποιο χημικό παράγοντα κατά την εργασία να μην υπερβαίνει την οριακή τιμή που έχει καθοριστεί γι' αυτόν το χημικό παράγοντα χρησιμοποιώντας τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 8.

3.4. Σε περιπτώσεις όπου συμβαίνει ταυτόχρονη έκθεση σε περισσότερους από έναν χημικούς παράγοντες για τους οποίους έχουν καθοριστεί οριακές τιμές, οι επιπτώσεις της έκθεσης θεωρούνται αθροιστικές, εκτός αν είναι γνωστός πιο ακριβής υπολογισμός της συνδυασμένης επίπτωσής τους.

3.5. Ο εργοδότης διεξάγει τέτοιες περιοδικές μετρήσεις των χημικών παραγόντων στο χώρο εργασίας όπως αυτές απαιτούνται, ιδίως σε σχέση με τις οριακές τιμές, εκτός αν ο εργοδότης με άλλα μέσα καταδείξει σαφώς ότι έχει επιτευχθεί επαρκής προστασία. Οι μετρήσεις διεξάγονται από αρμόδιο άτομο, με αξιόπιστη μέθοδο.

3.6. Οι μετρήσεις διεξάγονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ότι το αποτέλεσμα θα είναι αντιπροσωπευτικό της έκθεσης του εργαζομένου στον εν λόγω παράγοντα ή παράγοντες.

4. **Προστασία από ασυνήθεις κινδύνους**

4.1. Για να προστατεύεται η υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων από συμβάντα, ατυχήματα ή καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που ενδέχεται να οδηγήσουν σε ασυνήθεις συνθήκες επιβλαβείς για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, ο εργοδότης καθορίζει διαδικασίες (σχέδια δράσης) που μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή όταν συμβεί οποιοδήποτε τέτοιο γεγονός, έτσι ώστε να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες.

4.2. Σε περίπτωση που συμβαίνει τέτοιο γεγονός, ο εργοδότης ενημερώνει αμέσως τους εργαζομένους σχετικά. Έως ότου αποκατασταθεί η κανονική κατάσταση και εξαλειφθούν τα αίτια των ασυνήθων συνθηκών:

— ο εργοδότης εντοπίζει την αιτία χωρίς καθυστέρηση και εφαρμόζει τα κατάλληλα μέτρα για την ομαλοποίηση της κατάστασης το συντομότερο δυνατό,

— στην προσβεβλημένη ζώνη επιτρέπεται να εργάζονται μόνο οι εργαζόμενοι που χρειάζονται για την εκτέλεση επισκευών και άλλων αναγκαίων εργασιών.

4.3. Στους εργαζομένους που επιτρέπεται να εργαστούν στην προσβεβλημένη ζώνη διατίθεται κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός, εξοπλισμός ατομικής προστασίας, ειδικός εξοπλισμός και εγκαταστάσεις ασφάλειας, που πρέπει να χρησιμοποιούν για όσο διάστημα διαρκεί η κατάσταση αυτή· η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να είναι μόνιμη. Απροστάτευτα άτομα δεν επιτρέπεται να παραμένουν στην προσβεβλημένη ζώνη.

4.4.1. Όπου συσσωρεύονται ή μπορεί να συσσωρευθούν στην ατμόσφαιρα επιβλαβείς ουσίες πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η συλλογή τους στην πηγή και η απομάκρυνσή τους.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος το σύστημα πρέπει να είναι ικανό να διασκορπίζει τέτοιες επικίνδυνες ατμόσφαιρες κατά τρόπο ώστε οι εργαζόμενοι να μη διατρέχουν κίνδυνο.

4.4.2. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 89/656/ΕΟΚ του Συμβουλίου [1], πρέπει να διατίθεται κατάλληλος και επαρκής εξοπλισμός αναπνοής και ανάνηψης σε περιοχές όπου οι εργαζόμενοι μπορούν να εκτεθούν σε ατμόσφαιρες επιβλαβείς για την υγεία.

Σε παρόμοιες περιπτώσεις, πρέπει να παρευρίσκεται στο χώρο εργασίας επαρκής αριθμός εργαζομένων εκπαιδευμένων για τη χρήση τέτοιου εξοπλισμού.

Ο εξοπλισμός πρέπει να φυλάγεται και να συντηρείται σωστά.

4.4.3. Όπου υπάρχουν ή ενδέχεται να υπάρξουν τοξικά αέρια στην ατμόσφαιρα, πρέπει να τηρείται και να είναι στη διάθεση των αρμόδιων αρχών σχέδιο προστασίας στο οποίο να αναφέρεται αναλυτικά ο διαθέσιμος εξοπλισμός προστασίας και τα μέτρα πρόληψης.

4.5. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε, εφόσον ζητηθεί, να τεθούν στη διάθεση των οικείων εσωτερικών ή εξωτερικών υπηρεσιών ασφάλειας, πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα έκτακτης ανάγκης όσον αφορά τους χημικούς παράγοντες. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν:

— προειδοποίηση για τους σημαντικούς κινδύνους του χώρου εργασίας, τα μέτρα εντοπισμού των κινδύνων, τις προφυλάξεις και τις διαδικασίες, έτσι ώστε οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης να εκπονήσουν τις δικές τους διαδικασίες παρέμβασης και τα δικά τους μέτρα προφύλαξης και

— οποιαδήποτε διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που προκύπτουν, ή ενδέχεται να προκύψουν, αν συμβεί ατύχημα ή έκτακτο περιστατικό, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για το σχέδιο δράσης που έχει καταρτιστεί βάσει της παραγράφου 4.1 παραπάνω.

5. **Πληροφορίες για παρεκκλίσεις**

5.1. Κατά την υποβολή αιτήματος παρέκκλισης από απαγόρευση ή περιορισμό σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2, ο εργοδότης παρέχει στην οικεία αρχή τις ακόλουθες πληροφορίες:

— ποσότητες που θα χρησιμοποιούνται ετησίως,

— δραστηριότητες ή αντιδράσεις ή διαδικασίες που θα εφαρμόζονται,

[1] ΕΕ αριθ. L 393 της 30. 12. 1989, σ. 18.

— αριθμός εργαζομένων που ενδέχεται να εκτεθούν,

— προληπτικά μέτρα που προτίθεται να λάβει για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εμπλεκόμενων εργαζομένων,

— τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που θα ληφθούν για την πρόληψη της έκθεσης των εργαζομένων.

6. **Συντήρηση εξοπλισμού ασφάλειας**

Ο κατάλληλος εξοπλισμός ασφάλειας πρέπει να συντηρείται έτοιμος προς χρήση και σε κατάσταση καλής λειτουργίας ανά πάσα στιγμή.

Η συντήρηση πρέπει να πραγματοποιείται λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις εργασίες.

7. **Ειδικά μέτρα επίβλεψης της υγείας**

Ο εργοδότης φροντίζει κάθε εργαζόμενος που εκτίθεται:

— σε χημική ουσία που είναι γνωστό ότι προκαλεί ευαισθητοποίηση,

— στους ακόλουθους χημικούς παράγοντες: αρσενικό και οι ενώσεις του, βηρύλλιο, κάδμιο και οι ενώσεις του, διθειάνθρακας, χρωμικά άλατα (Cr^{6+}), κοβάλτιο, μόλυβδος και οι ενώσεις του, υδράργυρος και οι ενώσεις του, οργανοφωσφορικοί εστέρες, τετραχλωραιθάνιο,

να υποβάλλεται, εφόσον το επιθυμεί ο ίδιος, σε επίβλεψη της υγείας.

Εφόσον διεξάγεται βιολογική παρακολούθηση, αυτή αποτελεί μέρος της επίβλεψης της υγείας. Όπου είναι επιβεβλημένο από τη φύση του κινδύνου, η βιολογική παρακολούθηση χρησιμοποιείται για να αποκαλύψει προκλινικές επιδράσεις στην κατάσταση της υγείας των εργαζομένων ώστε να γίνει επέμβαση για να αποφευχθεί η κλινική επιδείνωση. Το αποτέλεσμα της βιολογικής παρακολούθησης δεν χρησιμοποιείται για διακρίσεις σε βάρος του εργαζομένου.

Οι βιολογικές οριακές τιμές και οι σχετικές προδιαγραφές παρακολουθούνται ως μέρος της επίβλεψης της υγείας.

Εφόσον, ως αποτέλεσμα της επίβλεψης της υγείας, διαπιστωθεί ότι ένας εργαζόμενος πάσχει από ανωμαλία που θεωρείται ότι οφείλεται στην έκθεση σε χημικό παράγοντα, ο εργοδότης:

— αναθεωρεί το έγγραφο ασφάλειας και υγείας, που καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 3,

— λαμβάνει υπόψη τη συμβουλή ιατρού ή ιατρικής αρχής και εφαρμόζει ειδικά μέτρα για την εξάλειψη ή μείωση της έκθεσης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας ανάθεσης στον εργαζόμενο εναλλακτικής εργασίας με μικρότερο κίνδυνο έκθεσης,

— ρυθμίζει τη συνεχή επίβλεψη της υγείας και εξασφαλίζει έλεγχο της κατάστασης της υγείας οποιουδήποτε άλλου εργαζομένου έχει υποβληθεί σε παρόμοια έκθεση. Σε τέτοιες περιπτώσεις ο αρμόδιος ιατρός ή η ιατρική αρχή μπορούν να προτείνουν να υποβληθούν τα εκτιθέμενα άτομα σε ιατρικές εξετάσεις.

Ο ιατρός ή η ιατρική αρχή ενημερώνει τον εργαζόμενο για τα αποτελέσματα της ιατρικής επίβλεψης που τον αφορούν προσωπικά, παρέχοντας παράλληλα πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με οποιαδήποτε επίβλεψη της υγείας στην οποία θα πρέπει να υποβληθεί ο εργαζόμενος ύστερα από το τέλος της έκθεσης.

8. **Τήρηση φακέλλων**

8.1. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε το έγγραφο ασφάλειας και υγείας, που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 3, να περιέχει επαρκείς λεπτομέρειες σχετικά με τις πληροφορίες στις οποίες βασίστηκε και τις μεθόδους εκτίμησης του κινδύνου που χρησιμοποιήθηκαν, ώστε η αρμόδια αρχή να είναι σε θέση να αξιολογήσει την εκτίμηση και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την εξάλειψη ή τη μείωση κάθε κινδύνου.

Ο φάκελλος τηρείται για τουλάχιστον πέντε χρόνια από την ημερομηνία κατά την οποία καταρτίστηκε ή αναθεωρήθηκε και τίθεται στη διάθεση των εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους, και της αρμόδιας αρχής, εφόσον ζητηθεί.

8.2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι για κάθε εργαζόμενο που υποβάλλεται σε υγειονομική επίβλεψη σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 9 καταρτίζεται και ενημερώνεται ατομικός φάκελλος υγείας. Ο φάκελλος υγείας περιλαμβάνει σύνοψη των αποτελεσμάτων της επίβλεψης της υγείας που πραγματοποιήθηκε καθώς και κάθε στοιχείο παρακολούθησης αντιπροσωπευτικό της έκθεσης του ατόμου· τηρείται, λαμβανομένου υπόψη του ιατρικού απορρήτου, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τακτική.

Οι φάκελλοι υγείας διατηρούνται για 40 χρόνια τουλάχιστον μετά την ημερομηνία της τελευταίας καταχώρησης. Παρέχεται αντίγραφο στην αρμόδια αρχή, όταν αυτή το ζητήσει. Κάθε εργαζόμενος μπορεί, αν το ζητήσει, να λάβει αντίγραφο του φακέλλου υγείας που τον αφορά ατομικά.

Σε περίπτωση παύσης των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, οι φάκελλοι υγείας τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

9. **Πληροφορίες για τους χημικούς παράγοντες**

9.1. Οι πληροφορίες που πρέπει να δοθούν στον εργαζόμενο σχετικά με χημικούς παράγοντες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

— ονομασία του παράγοντα ή των παραγόντων στους οποίους υπάρχει ενδεχόμενο έκθεσης,

— κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια που προκύπτουν από την εργασιακή δραστηριότητα ή διαδικασία ή από πιθανή έκθεση στο χώρο εργασίας,

— προφυλάξεις που έχει λάβει ο εργοδότης προκειμένου να μειώσει τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων της ενημέρωσης σχετικά με τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης, της ασφαλούς αποθήκευσης και διακίνησης, της μεταφοράς και της διάθεσης αποβλήτων μέσα στην επιχείρηση,

— προφυλάξεις που πρέπει να λάβει ο εργαζόμενος προκειμένου να μειώσει την έκθεση, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εξοπλισμού ατομικής προστασίας,

— σημαντικά επίπεδα επαγγελματικής έκθεσης,

— συνέπειες κάθε προβλεπτής ασυνήθους κατάστασης συμπεριλαμβανομένης της υπερβολικής έκθεσης και ενέργειες που πρέπει να γίνουν,

— σχέδια δράσης που έχουν καταρτιστεί,

— μέτρα παροχής πρώτων βοηθειών,

— μέθοδοι πυρόσβεσης,

— ενέργειες που έγιναν, ή που πρόκειται να γίνουν, σε περίπτωση διαρροής, συμβάντος, ατυχήματος ή έκτακτου περιστατικού όπου υπεισέρχεται χημικός παράγοντας,

— τυχόν περιορισμοί όσον αφορά τη χρήση παραγόντων ή την πρόσβαση σε καθορισμένες ζώνες, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών σχετικά με τον τρόπο εντοπισμού τέτοιων ζωνών,

— ενημερωμένες πληροφορίες με τα αποτελέσματα των μετρήσεων της έκθεσης.

9.2. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε τα δοχεία και οι σωλήνες που χρησιμοποιούνται για χημικούς παράγοντες κατά την εργασία:

— στην περίπτωση χημικών παραγόντων που καλύπτονται από τον ορισμό των επικίνδυνων ουσιών ή παρασκευασμάτων σύμφωνα με τις οδηγίες 67/548/ΕΟΚ και 88/379/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκαν, να διαθέτουν σήμανση ασφάλειας σύμφωνα με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ. Πρέπει επίσης να παρέχονται πληροφορίες είτε με επικόλληση ετικέτας στο δοχείο, είτε με άλλα κατάλληλα μέσα, για τα περιεχόμενα και τους κινδύνους τους, την ονομασία, και τις τυποποιημένες φράσεις που υποδεικνύουν ενδεχόμενο κίνδυνο και οδηγίες ασφάλειας σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο παράρτημα VI της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ και στην οδηγία 88/379/ΕΟΚ,

— στην περίπτωση άλλων χημικών παραγόντων, να επισημαίνονται ή αλλοιώς να είναι εφοδιασμένοι με ένδειξη της φύσης των περιεχομένων.

9.3. Ο εργοδότης φροντίζει ώστε τα δοχεία που χρησιμοποιούνται για χημικούς παράγοντες και που επισημαίνονται κατά τη στιγμή της προμήθειας στον εργοδότη να διατηρούν τη σήμανση στο χώρο εργασίας ενόσω εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι από το χημικό παράγοντα.

9.4. Ο εργοδότης θέτει στη διάθεση των εργαζομένων, ή των εκπροσώπων των εργαζομένων, εφόσον το ζητήσουν, τα δελτία στοιχείων ασφάλειας που παρέχει ο προμηθευτής σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 88/379/ΕΟΚ και το άρθρο 27 της οδηγίας 92/32/ΕΟΚ ή, εφόσον οι οδηγίες αυτές δεν έχουν εφαρμογή, δελτίο στοιχείων ανάλογου σχήματος και περιεχομένου που περιλαμβάνει τα σχετικά στοιχεία.

9.5. Η αρμόδια αρχή φροντίζει οι εργοδότες να μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες για τους χημικούς παράγοντες ώστε να προστατεύουν την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων κατά την εργασία.

10. **Οριακές τιμές και βιολογικές οριακές τιμές**

10.1. *Οριακές τιμές* (3) *για επαγγελματική έκθεση*

EINECS αριθ. (1)	CAS αριθ. (2)	Ονομασία του παράγοντα	Οριακή τιμή (6)	
			mg/m³ (4)	ppm (5)
		Μεταλλικός μόλυβδος και οι ιοντικές του ενώσεις	0,15	—

(1) EINECS: European Inventory of Existing Chemical Substances.
(2) CAS: Chemical Abstract Service Number.
(3) Μετράται ή υπολογίζεται σε σχέση με περίοδο αναφοράς οκτώ ωρών, εκτός εάν δηλώνεται κάτι άλλο.
(4) mg/m³: Χιλιοστόγραμμα ανά κυβικό μέτρο.
(5) ppm: Μέρη ανά εκατομμύριο κατ' όγκο στον αέρα (ml/m³).
(6) Σε 20 °C και 101,3 KPa (760 mm στήλης υδραργύρου).

10.2. *Βιολογικές οριακές τιμές*

Η βιολογική παρακολούθηση περιλαμβάνει, εκτός από την εξαίρεση που αναφέρεται στο σημείο 11 στοιχείο 6), τη μέτρηση του επιπέδου μολύβδου στο αίμα (PbB)· η βιολογική οριακή τιμή είναι:

— 70 μg Pb/100 ml αίματος.

Η μέθοδος που πρέπει να χρησιμοποιείται για την ανάλυση είναι η φασματοσκοπία ατομικής απορρόφησης.

11. **Ειδικά μέτρα για το μόλυβδο**

α) Η βιολογική παρακολούθηση μπορεί επίσης να περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους βιολογικούς δείκτες:

— δ-αμινολεβουλινικό οξύ στα ούρα (ALAU),

— πρωτοπορφυρίνη ψευδαργύρου (ZPP),

— διυδρατάση του δ-αμινολεβουλινικού οξέος στο αίμα (ALAD),

Οι αντίστοιχες μέθοδοι που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των δειγμάτων είναι:

ALAU	Μέθοδος Davis ή ισότιμη μέθοδος
ZPP	Αιματοφθοριομέτρηση ή ισότιμη μέθοδος
ALAD	Ευρωπαϊκή τυποποιημένη μέθοδος ή ισότιμη μέθοδος

β) Προκειμένου για εργαζομένους που έχουν υποβληθεί για διάστημα μικρότερου του ενός μήνα σε κινδύνους υψηλής έκθεσης, η μέτρηση του μολύβδου στο αίμα (PbB) μπορεί να αντικατασταθεί από τη μέτρηση ALAU. Στην περίπτωση αυτή για την ALAU εφαρμόζεται η ακόλουθη οριακή τιμή:

— 20 mg/g κρεατινίνης·

γ) Η βιολογική παρακολούθηση διεξάγεται τουλάχιστον κάθε έξι μήνες· η συχνότητα αυτή μπορεί να μειωθεί σε μία φορά ετησίως εφόσον ταυτόχρονα:

— τα αποτελέσματα των μετρήσεων για μεμονωμένους εργαζομένους ή για ομάδες εργαζομένων έδειξαν, κατά τις προηγούμενες δύο διαδοχικές φορές που διεξήχθη παρακολούθηση, συγκέντρωση του μολύβδου στον αέρα υψηλότερη από 0,075 mg/m³ και χαμηλότερη από 0,1 mg/m³,

— το επίπεδο PbB οποιουδήποτε εργαζομένου δεν υπερβαίνει τα 50 μg Pb/100 ml αίματος.